

Komplex függvények deriválása

Egy f komplex függvény deriválható a z_0 helyen, ha az

$$(1) \quad f'(z_0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(z_0 + h) - f(z_0)}{h}$$

határérték létezik. Ilyenkor az $f'(z_0)$ komplex számot a f függvény z_0 -pontbeli deriváltjának nevezzük.

Tétel: Legyen $f(x + iy) = u(x, y) + iv(x, y)$ egy komplex függvény. f pontosan akkor deriválható a $z_0 = x_0 + iy_0$ helyen, ha az (x_0, y_0) pontban u és v kielégíti a következő parciális differenciálegyenleteket:

$$\frac{\partial u}{\partial x} = \frac{\partial v}{\partial y}, \quad \frac{\partial u}{\partial y} = -\frac{\partial v}{\partial x} \quad (\text{Cauchy-Riemann egyenletek}).$$

Ha f deriválható a $z_0 = x_0 + iy_0$ pontban, akkor

$$f'(z_0) = \partial_x u(x_0, y_0) + i\partial_x v(x_0, y_0).$$

FELADATOK:

- Írjuk fel a következő komplex függvényeket $f(x + iy) = u(x, y) + iv(x, y)$ alakban. Melyik hol deriválható, ott mi a derivált?

$$\text{a.) } f(z) = z^2 \quad \text{b.) } f(z) = |z| \quad \text{c.) } f(z) = \bar{z} \quad \text{d.) } f(z) = e^z$$

- Válasszuk meg a $v(x, y)$ függvényeket úgy, hogy a következő f függvények deriválhatóak legyenek:

$$\begin{array}{ll} \text{a.) } f(x + iy) = x + iv(x, y) & \text{b.) } f(x + iy) = 2xy + iv(x, y) \\ \text{c.) } f(x + iy) = x^2 - y^2 + iv(x, y) & \text{d.) } f(x + iy) = e^x \sin y + iv(x, y) \end{array}$$

- Válasszuk meg a $u(x, y)$ függvényeket úgy, hogy a következő f függvények deriválhatóak legyenek:

$$\begin{array}{ll} \text{a.) } f(x + iy) = u(x, y) + 2ixy & \text{b.) } f(x + iy) = u(x, y) + e^x \sin(y)i \\ \text{c.) } f(x + iy) = u(x, y) + (3x^2y - y^3)i & \text{d.) } f(x + iy) = u(x, y) + 3x^2yi \end{array}$$

MEGOLDÁSOK:

$$1. \text{ a.) } u(x, y) = x^2 - y^2, \quad v(x, y) = 2xy, \quad f \text{ mindenhol deriválható} \quad f'(z) = 2z$$

$$\text{b.) } u(x, y) = \sqrt{x^2 + y^2}, \quad v(x, y) = 0, \quad f \text{ sehol sem deriválható}$$

$$\text{c.) } u(x, y) = x, \quad v(x, y) = -y \quad f \text{ sehol sem deriválható}$$

$$\text{d.) } u(x, y) = e^x \cos y, \quad v(x, y) = e^x \sin y \quad f \text{ mindenhol deriválható} \quad f'(z) = e^z$$

$$2. \text{ a.) } v(x, y) = y \quad \text{b.) } v(x, y) = y^2 - x^2 \quad \text{c.) } v(x, y) = 2xy \quad \text{d.) } v(x, y) = e^x \cos y$$

$$3. \text{ a.) } u(x, y) = x^2 - y^2 \quad \text{b.) } u(x, y) = -e^x \cos(y) \quad \text{c.) } u(x, y) = x^3 - 3xy^2 \quad \text{d.) } \text{nincs ilyen } u(x, y).$$